

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«СОЦІАЛЬНА ДОПОМОГА І ПІДТРИМКА В УМОВАХ НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ»**

Ступінь освіти - перший бакалаврський

Спеціальність - 231 Соціальна робота

Освітня програма- соціальна та молодіжна робота

Тривалість викладання - 1,2 чверть

Кількість кредитів - 4 кредити ЄКТС (120 годин)

(120 годин)

Заняття:

лекції:

2 години на тиждень

практичні:

2 години на тиждень

Мова викладання

українська

Сторінка курсу в СДО НТУ «ДП»:

Кафедра, що викладає:

Державного управління і місцевого самоврядування (ДУМС)

Викладач:

Хожило Ірина Іванівна

д.держ.упр., професор, професор кафедри

Персональна сторінка

E-mail: Khozhylo.I.I@nmu.one

1. Анотація до курсу

У сучасному світі, який зазнає багато криз та надзвичайних ситуацій, однією із наймасштабніших криз для країн Європейського регіону виявилась криза пандемії COVID-19 та криза повномасштабного вторгнення російського агресора на територію України. Війна має найвищий ступінь виміру надзвичайного ризику. Тому призначенням навчальної дисципліни «Соціальна допомога і підтримка в умовах надзвичайних ситуацій» є формування особистої та колективної відповідальності за надання соціальної допомоги та соціальної підтримки різних категорій та верств населення, які стали жертвами війни. Особливу актуальність вивчення цієї навчальної дисципліни має для майбутніх фахівців-професіоналів у сфері соціальної роботи, адже в сучасній війні найбільш постраждалою багатомільйонною категорією населення є жінки, молодь та діти, а також люди старшого віку.

Під час вивчення цієї дисципліни Ви структуруєте знання про систему організації надання соціальної допомоги та соціальної підтримки населення в надзвичайних ситуаціях; фактори ризику надзвичайних ситуацій, які в сучасному світі набувають великого значення; дізнаєтесь про основні механізми державного регулювання надання соціальної допомоги та соціальної підтримки населення в умовах повномасштабної війни. У Вас буде можливість проявити свою активну громадську позицію в питаннях визначення та презентації основних характеристик національних моделей організації надання соціальної допомоги та соціальної підтримки населення, які функціонують в зарубіжних країнах.

2. Мета та завдання курсу

Мета навчальної дисципліни «Соціальна допомога і підтримка в умовах надзвичайних ситуацій» – формування у спеціалістів з соціальної та молодіжної роботи компетентностей на основі отримання сучасних теоретичних і практичних знань, умінь і навичок організації соціальної роботи та соціальної підтримки для окремих соціально-вікових груп, зокрема, для інвалідів та інших категорій осіб з обмеженнями життєдіяльності, а також осіб при зміні їх соціального статусу, з метою їх соціалізації, адаптації та інтеграції у суспільство.

Завдання курсу:

- **знати і розуміти:** сутність теоретичних підходів та соціально-орієнтованих практики в реалізації програм соціальної допомоги та соціальної підтримки;
- **вміти:** самостійно аналізувати явища та процеси, що відбуваються у соціальній сфері, зокрема, за напрямком організації надання соціальної допомоги та соціальної підтримки різним верствам та категоріям населення, та використовувати отримані результати в практиці соціальної та молодіжної роботи.

Дисципліна викладається в 1-му семестрі на третьому році навчання відповідно до навчального плану, тому додаткових вимог до базових дисциплін не встановлюється. Вивчення курсу ґрунтуються на базових знаннях, отриманих з вивчених дисциплін за попереднім рівнем освіти.

3. Результати навчання

- використовувати виокремлювати характерні пріоритети кожного виду соціальної допомоги та соціальної підтримки в залежності від індивідуальних запитів клієнтів;
- продемонструвати розуміння сутності теоретичної й практичної складової надання соціальної допомоги та соціальної підтримки; дотримання організаційних принципів їх надання різним віковим групам населення (доросле/дитяче населення); вміння аргументувати та обґрунтувати, публічно доводити авторську позицію;
- приймати практичні рішення для покращення соціального добробуту та підвищення соціальної безпеки населення в умовах надзвичайних ситуацій;
- продемонструвати здатність професійно спілкуватися та брати ініціативу на себе; надавати першу психологічну допомогу при критичних станах; вміти правильно оцінити психологічний стан людей, що перебувають у кризових станах, здатність застосовувати теоретичні підходи та поведінкові моделі організації надання соціальної допомоги та соціальної підтримки, вміння аргументувати та обґрунтувати авторську позицію.

4. Структура курсу

Тижні	Тематика занять	Вид занять	Ресурси	Оцінка
1	Вступ до курсу «Соціальна допомога і підтримка в умовах надзвичайних ситуацій» Мета, завдання, результати Політика курсу. Навчальні матеріали Система та критерії оцінювання	Лекція	Силабус Презентація курсу Методичні рекомендації Рекомендовані джерела ККР для проведення заліку	–
	Тема 1. Соціальна допомога як навчальна дисципліна та вид практичної діяльності		Презентація за темою Рекомендовані джерела	0-5
	Практичне заняття за темою 1. Вступ до дисципліни «Соціальна допомога і підтримка в умовах надзвичайних ситуацій»	Практичне заняття	Методичні рекомендації Спеціалізовані веб-ресурси	0-10
2	Тема 2. Соціальна допомога при надзвичайних ситуаціях: поняття: зміст і види	Лекція	Презентація за темою Рекомендовані джерела	0-10
	Практичне заняття за темою 2. Соціальна складова державної політики української держави: нормативно-правове регулювання	Практичне заняття	Методичні рекомендації Спеціалізовані веб-ресурси	0-10
3	Тема 3. Війна як надзвичайна ситуація: особливості реалізації соціальної допомоги та соціальна підтримки населення	Лекція	Презентація за темою Рекомендовані джерела	0-5
	Практичне заняття за темою 3. Особливості організації надання соціальної допомоги в період війни	Практичне заняття	Методичні рекомендації Спеціалізовані веб-ресурси	0-10
	Тема 3. Війна як надзвичайна ситуація: особливості реалізації соціальної допомоги та соціальна підтримки населення	Лекція	Презентація за темою Рекомендовані джерела	0-5
	Практичне заняття за темою 3. Особливості організації надання соціальної підтримки: аспекти волонтерства	Лекція	Методичні рекомендації Спеціалізовані веб-ресурси	0-10
4	Тема 4. Психологічна допомога та підтримка: аспекти соціального змісту	Лекція	Презентація за темою Рекомендовані джерела	0-5
	Практичне заняття за темою 4. Здорові розмови як інструмент соціальної підтримки в надзвичайних ситуаціях	Практичне заняття	Методичні рекомендації Спеціалізовані веб-ресурси	0-10
5	Тема 5. Зарубіжний досвід організації надання соціальної допомоги та соціальної підтримки в умовах надзвичайних ситуацій	Лекція	Презентація за темою Рекомендовані джерела Силабус	0–10
	Практичне заняття за темою 5. Характеристика сучасних моделей соціальної допомоги та соціальної підтримки: досвід України та країн ЄС Підведення підсумків вивчення дисципліни	Практичне заняття	ККР для проведення заліку Анкети у MS Forms	0–10

5. Технічне обладнання та/або програмне забезпечення

На лекційних заняттях обов'язково мати з собою гаджети зі стільниковим інтернетом.

Активованій аккаунт університетської пошти (student.i.p@nmu.one) на Microsoft Office365.

Перевірений доступ з ПК чи мобільного гаджету до за стосунків Microsoft Office: Teams, Moodle.

Інстальований на ПК та мобільних гаджетах пакет програм Microsoft Office (Word, Excel, Power Point).

6. Система оцінювання та вимоги

6.1. Навчальні досягнення здобувачів вищої освіти за результатами вивчення курсу оцінюватимуться за шкалою, що наведена нижче:

Рейтингова шкала	Інституційна шкала
90 – 100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно
0-59	незадовільно

Загальні критерії досягнення результатів навчання відповідають описам 6-го кваліфікаційного рівня НРК.

6.2. Здобувачі вищої освіти можуть отримати **підсумкову оцінку** з навчальної дисципліни **на підставі поточного оцінювання знань** за умови, якщо набрана кількість балів з поточного тестування та виконання і захисту практичних робіт складатиме не менше 60 балів. Максимально за поточною успішністю здобувач вищої освіти може набрати 100 балів.

Розподіл максимальної кількості балів за складовими поточного контролю:

Теоретична частина	Практична частина		Разом
	при своєчасному складанні	при не своєчасному складанні	
40	60	30	100

Практична робота полягає у письмовому або усному виконанні завдань із запропонованих викладачем тем.

Теоретична частина оцінюється за результатами оцінювання контрольної роботи, яка містить 4 запитання, кожне з яких оцінюється 10 балами.

6.3. Критерії оцінювання підсумкової роботи. Підсумкова робота оцінюється в 40 балів. У разі використання технології дистанційної освіти допускається усне опитування за контрольними питання з використанням інструментів Office 365, Teams та Zoom,

Правильна відповідь кожного питання оцінюється 10 балами, а саме:

- 9-10 балів – відповідь правильна, точна;
- 7-8 балів – відповідь правильна, складає 80%;
- 5-6 балів – відповідь не повна, складає 50%;
- 4-2 бали – відповідь складає 20-40%;
- 1 бал – відповідь неправильна повністю;
- 0 балів – відповіді немає.

6.4. Критерії оцінювання практичної роботи

5 з 7-ми практичних занять оцінюються (у вигляді тестів або письмових або усних відповідей) максимально 12 балів за кожне заняття, з яких:

- 12 балів – відповідність еталону, наведення прикладів з додаткової літератури
- 10 балів – відповідність еталону, правильна мова викладення матеріалу;
- 8 балів – відповідність еталону, помилки в граматиці та/або орфографії;

5 балів – зміст відповіді має стосунок до предмету запитання, проте не відповідає еталону, відповідь не повна, фрагментарно розкриває питання, містить суттєві граматичні та орфографічні помилки, які ускладнюють розуміння тексту або викривляють зміст повідомлення;

3 бали – наявність текстової відповіді, яка не відповідає еталону, та/або не має стосунку до предмету запитання, містить суттєві граматичні та орфографічні помилки, які ускладнюють розуміння тексту або викривляють зміст повідомлення;

0 балів - відсутність відповіді.

7. Політика курсу

7.1. Політика щодо академічної доброчесності. Академічна доброчесність здобувачів вищої освіти є важливою умовою для опанування результатами навчання за дисципліною і отримання задовільної оцінки з поточного та підсумкового контролів. Академічна доброчесність базується на засудженні практик списування (виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання), плагіату (відтворення опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства), фабрикації (вигадування даних чи фактів) що можуть використовуватися в освітньому процесі. Політика щодо академічної доброчесності регламентується положенням «Положення про систему запобігання та виявлення плагіату у Національному технічному університеті «Дніпровська політехніка»: http://www.nmu.org.ua/ua/content/activity/us_documents/System_of_prevention_and_detection_of_plagiarism.pdf.

7.2. У разі порушення здобувачем вищої освіти академічної доброчесності (списування, плагіат, фабрикація), робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. При цьому викладач залишає за собою право змінити тему завдання.

7.3. Комунікаційна політика.

Здобувачі вищої освіти повинні мати активовану університетську пошту.

Обов'язком здобувача вищої освіти є перевірка один раз на тиждень (щонеділі) поштової скриньки на Office365 та відвідування групи дисципліни у Microsoft Teams.

Рекомендуємо створити профілі та підписатися на сторінку кафедри державного управління і місцевого самоврядування у Facebook: <https://www.facebook.com/kafedra.publicmanagement/>.

Усі письмові запитання до викладача стосовно дисципліни мають надсилатися на університетську електронну пошту або до команди навчальної дисципліни у Microsoft Teams.

7.4. Політика щодо перескладання.

Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

7.5. Відвідування занять.

Для здобувачів вищої освіти денної форми відвідування занять є обов'язковим.

Поважними причинами для неявки на заняття є хвороба, участь в університетських заходах, відрядження, які необхідно підтверджувати документами у разі тривалої (два тижні) відсутності.

Про відсутність на занятті та причини відсутності здобувач вищої освіти має повідомити викладача або особисто, або через старосту.

Якщо здобувач вищої освіти захворів, ми рекомендуємо залишатися вдома і навчатися за допомогою дистанційної платформи.

Здобувачу вищої освіти, чий стан здоров'я є незадовільним і може вплинути на здоров'я інших здобувачів вищої освіти, буде пропонуватися залишити заняття (така відсутність вважатиметься пропуском з причини хвороби).

Оцінки неможливо отримати під час консультацій або інших додаткових годин спілкування з викладачем. За об'єктивних причин (наприклад, міжнародна мобільність) навчання може відбуватись дистанційно - в онлайн-формі, за погодженням з викладачем.

7.6. Політика щодо оскарження оцінювання. Якщо здобувач вищої освіти не згоден з оцінюванням його знань він може оскаржити виставлену викладачем оцінку у встановленому порядку.

7.7. Зарахування результатів навчання, які отримані у неформальній освіті. Здобувачі вищої освіти має право на зарахування результатів навчання, які отримані у неформальній освіті, за

окремими темами або видами навчальної активності із попереднім погодженням з викладачем дисципліни та гарантом освітньої програми. Визнання результатів здійснюється за наявності відповідних сертифікатів.

7.8. Участь в анкетуванні. Наприкінці вивчення курсу та перед початком сесії здобувачам вищої освіти буде запропоновано анонімно заповнити електронні анкети (Microsoft Forms Office 365), які буде розіслано на ваші університетські поштові скриньки. Заповнення анкет є важливою складовою вашої навчальної активності, що дозволить оцінити дієвість застосованих методів викладання та врахувати ваші пропозиції стосовно покращення змісту навчальної дисципліни.

8. Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Зайнятість, праця та соціальний захист населення: вітчизняний та зарубіжний досвід: кол. монограф.; за ред. к.е.н., професора Т. М. Кір'ян. К.: 2017. 245 с..
2. Руженський М.М. Соціальний захист населення в умовах формування ринкової моделі економіки України: монографія. К.: ІПК ДСЗУ, 2013. 318 с.
3. Хожило І. І. Публічне управління у соціогуманітарній сфері: навч. посіб. у таблицях і схемах / І. І. Хожило, О. В. Антонова, С. М. Мороз, Н. Г. Сорокіна. ДРІДУ НАДУ, 2020. 113 слайдів. URL: <https://docs.google.com/presentation/d/1o3pFqZY5NeEtqcczumBh8uo91SSLEW7/edit#slide=id.p3>
4. Хожило І.І. Публічноуправлінські аспекти розбудови національної системи охорони громадського здоров'я в Україні: кол. моногр. Модернізація публічного управління в умовах глобальних змін світового простору: кол.моногр./Львів-Торунь: Ліга-Прес, 2021. 258 с.

Нормативні документи

1. Конституція України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР (із змінами). URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws>
2. Закон України «Про державні фінансові гарантії медичного обслуговування населення». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2168-19>
3. Закон України «Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2017-14#Text>
4. Закон України «Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/875-12#Text> <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/875-12#Text>
5. Національна доповідь «Цілі сталого розвитку: Україна» / Міністерство економічного розвитку і торгівлі України. 2017. 174 с. URL: http://un.org.ua/images/SDGs_NationalReportUA_Web_1.pdf
6. Європейська програма роботи, 2020–2025: Спільні дії для міцнішого здоров'я. Копенгаген: Європейське регіональне бюро ВООЗ; 2021. URL: <https://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/345924/WHO-EURO-2021-1919-41670-59496-ukr.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
7. Основи законодавства України про охорону здоров'я : закон України від 19.11.1992 р. № 2801-XII (із змінами): URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2801-12>
8. Про встановлення карантину та запровадження посилених протиепідемічних заходів на території із значним поширенням гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2: постанова КМУ від 22 липня 2020 р. № 641. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/641-2020-%D0%BF#Text>
9. Про Концепцію захисту населення і територій у разі загрози та виникнення надзвичайних ситуацій: указ Президента України від 26 березня 1999 року N 284/99. URL: https://ips.ligazakon.net/document/U284_99
10. Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року: указ Президента України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/722/2019#Text>
11. Про національну безпеку України : Закон України від 21.06.2018 р. № 2469-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua>

Додаткові

1. Анпілогова Б.Ю. Соціальний захист як особливий соціально-правовий феномен. Науковий вісник УНУ, вип.79. <http://visnyk-pravo.uzhnu.edu.ua/article/view/288621/28227>
2. Білоус І. І. (2019). Поняття соціальної безпеки та її роль в системі національної безпеки держави. Ефективна економіка. 2019. № 3. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/3_2019/43.pdf
3. Глобальні цілі сталого розвитку. URL: <http://www.un.org.ua/images/documents/3615/>
4. Про соціальні послуги : закон України від 17. січ. 2019 р. № 2671VIII.: URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2671-19#Text>.
5. Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування : закон України від 23 верес. 1999 р. № 1105-XIV (зі змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1105-14#Text>.
6. Про пенсійне забезпечення : закон України від 05 лист. 1991 р. № 1788-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1788-12#Text>.
7. Про організацію надання соціальних послуг : постанова Кабінету Міністрів України від 01 черв. 2020 р. № 587. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/587-2020-%D0%BF#Text>.
8. Про затвердження критеріїв діяльності надавачів соціальних послуг : постанова Кабінету Міністрів України від 03 берез. 2020 р. № 185. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/185-2020-%D0%BF#Text>.
9. Стан та перспективи соціальної безпеки в Україні: експертні оцінки : монографія / О. Ф. Новікова, О. Г. Сидорчук, О. В. Панькова [та ін.] / Львівський регіональний інститут державного управління НАДУ; НАН України, Інститут економіки промисловості . Київ; Львів: ЛРІДУ НАДУ, 2018. 184 с.
10. Тарасенко Т. М. (2017). Соціальний розвиток молоді у сфері вищої освіти: державно-управлінський аспект : монографія / Т. М. Тарасенко, А. М. Пугач. Дніпро : Пороги, 2017. 244 с.

Інформаційні ресурси

1. Офіційний сайт комітету статистики Україн. URL: www.ukrstat.gov.ua
2. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: www.rada.gov.ua
3. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України. URL: www.kmu.gov.ua
4. Офіційний сайт Міністерства здоров'я України. URL: <https://moz.gov.ua>
5. Офіційний сайт Міністерства соціальної політики України. URL: <https://www.msp.gov.ua/>